

РЕШЕНИЕ

№ 6179

гр. София, 09.11.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 4 състав,
в публично заседание на 13.10.2020 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Ирина Кюртева

при участието на секретаря Росица Б Стоева и при участието на прокурора Куман Куманов, като разгледа дело номер **13840** по описа за **2019** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.203 вр. с чл.1, ал.1 ЗОДОВ.

Образувано е по искова молба на Т. М. П. с ЕГН [ЕГН] от [населено място], [улица], ет.4, ап.14, чрез адв. М. Т.-Д., със съдебен адрес: [населено място], [улица], етаж 6, офис 602, сграда „Делови център-П.“ срещу Министерство на вътрешните работи(МВР)гр.С. за заплащане на обезщетение за причинени неимуществени вреди в размер на 4 000 лв. и имуществени вреди в размер на 1 385 лв., ведно със законната лихва от предявяване на иска, вследствие незаконосъобразни действия на служител на „Граничен контрол паспортна проверка - ГКПП“- МВР на летище С.. При извършена проверка“Паспортен контрол“ на 10.08.2019г. не й било разрешено да напусне границата на Република България поради това, че личната й карта с №[ЕИК], издадена на 02.07.2010г. от МВР [населено място] била обявена за невалидна, каквото обстоятелство не е заявявала пред органите на МВР. Вследствие на създалата се ситуация не могла да осъществи планираната екскурзия до Л., като отпътували само съпругът й и 11 годишната й дъщеря. В резултат на тези незаконосъобразни действия изживяла стрес, неудобство и притеснения, причинили й неимуществени вреди, както и финансови разходи за неосъщественото пътуване – за самолетен билет, резервация в хотел, автобусни билети, туристическа такса, медицинска застраховка. С уточняваща молба ищцата заявява, че насочва иска си и срещу ГД“Гранична полиция“ към МВР, в условията на солидарност.

В съдебно заседание ищцата, чрез адв. Т.-Д., моли исковата молба да бъде уважена.

Претендира за сторените по делото разноски, съобразно представения списък по чл.80 ГПК.

Ответникът ГД“Гранична полиция“ - МВР, [населено място], чрез процесуалния си представител юрк.Н. оспорва исквете като неоснователни и недоказани. В писмения отговор се сочи, че граничните полицаи са извършили законосъобразни действия, недопускаяки ищцата да напусне пределите на страната, след установяване, че документът за самоличност на ищцата е невалиден. Тази информация е въведена служебно от СДВР - РУ 05. Граничните полицаи са действали при условията на обвързана компетентност и са били длъжни да предприемат действия в изпълнение на чл.6, ал.1, т.1-3, 5-7 от ЗМВР. Позовава се на чл.32, ал.2 от ЗБЛД. В съдебно заседание поддържа писмения отговор, като претендира присъждане на разноски за юрисконсултско възнаграждение. Прави възражение за прекомерност на размера на адвокатското възнаграждение на адвокат Т. – Д..

Ответникът Министерство на вътрешните работи(МВР)гр.С., чрез юрк.Т. оспорва исквете. В писмения отговор сочи липса на пасивна процесуална легитимация, като твърди че евентуалните вреди са причинени от служител на СДВР, която е самостоятелно юридическо лице. Исковете следва да бъдат отхвърлени като неоснователни и недоказани по размер. Претендира разноски и прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение.

Софийска градска прокуратура, чрез прокурор К., изразява становище за уважаване на исковите претенции.

Съдът, след преценка на доказателствата и становищата на страните, прие за установено от фактическа страна следното:

От доказателствата по делото се установява, а и не се спори, че на 10.08.2019г., около 10,00 часа, в [населено място], ищцата заедно със св.М. П.(с когото живее на съпружески начала) и дъщеря им Е.(11г.) са се явили на Аерогара – С. за пътуване до Л., Англия със самолет, с полет FR 9968.

По делото е представен протокол, рег. № 817700-1686/10.08.2019г. на “РДГП – Аерогари“, ГПУ – С., от който е видно, че лична карта №640403713, издадена на 02.07.2010г. от МВР – В. Т. на името на Т. М. П., ЕГН [ЕГН] е иззета от лицето. Валидността на картата е до 02.07.2020г. Картата е иззета като обявена за невалидна от СДВР [населено място] и това е било обяснено на ищцата от служителя на гранична полиция. В резултат на това, тя останала в С., а св.П. и дъщеря им заминали за Л. с резервирания полет.

Видно от приложената справка № 513р-42521/22.05.2020г. от СДВР, при справка в Националния автоматизиран информационен фонд „Национален регистър на българските лични документи“(НАИФ-НРБЛД), лична карта №640403713 е обявена за невалидна на 11.07.2019г. на основание регистрирана декларация с рег.№1475/11.07.2019г. по описа на 05 РУ – СДВР. При справка в архив на БДС е установено, че посочената декларация се отнася до лична карта с №640103713, поради което е липсвало основание личната карта на ищцата да бъде обявена за невалидна. При обработката на декларация с рег.№1475/11.07.2019г., служителката в 05 РУ в 03 сектор АОГТ СДВР е допуснала техническа грешка при изписване номера на личната карта посочена в декларацията, поради което неправилно е сменен статусът на личната карта на ищцата.

От ищцата са представени като доказателства за разходите относно планираното пътуване до Л.: Потвърждение на резервация с R. за изходящ полет на 10.08.2019г. и

пристигащ на 15.08.2019г. за М. П., Т. П. и Е. П. и платежни документи(л.20-22) за заплатената стойност на билетите общо 731,25 евро(левава равностойност 1433,45лв., която сума е заплатена от М. П.; документ за платена от М. П. сума в размер на 41 паунда(87, 46 лева) за автобусните билети за превоз, за двама възрастни и едно дете, от летище С. Л. до гара В. Л.; Потвърждение, изпратено на ел.поща на М. П. на резервацията от хотел „С.” за 5 нощувки за двама възрастни и едно дете на стойност 524,27 паунда, платими на място; Потвърждение за поръчка за пропуск с туристическа карта L. Pass и извлечение от банкова сметка на М. П. за платена сума от 635,84 лв.(равностойност на 297 паунда); застрахователна полица № В2СВГ2000000649 от 08.08.2019г. на стойност 106,00лева, сключена от застраховащото лице М. П. в полза на застрахованите лица М. П., Т. П. и Е. П.. Така представените писмени доказателства не са оспорени от ответниците.

За установяване на релевантните за делото обстоятелства относно имуществените вреди е назначена и изслушана съдебно-счетоводна експертиза, която съдът кредитира изцяло. Вещото лице е отговорило на задачата, поставена от ищцата – каква би била средната пазарна цена за реализиране на същата екскурзия до Л. за периода от 10.08.2019г. до 15.08.2019г. за две лица (един възрастен и едно дете), включваща : самолетни билети, ведно с летищни такси; автобусни билети за превоз от летище С. Л. до гара В. Л.; резервация в процесния хотел; туристическа карта и застраховка при пътуване. В обстоятелствената част на заключението се сочи, че разходите съобразно представените платежни документи са заплатени от М. П.. За нощувките в хотела не са представени доказателства за плащане, но за изчисляването на тези разходи вещото лице е направило справка на електронната страница на хотела, за нощувка в двойна и в тройна стая. Вещото лице дава заключение, че общата стойност на разхода за процесния период за трима човека(двама възрастни и едно дете) е 3463,33лв., а за един възрастен и едно дете е 2396,70 лева.

За доказване на претърпените неимуществени вреди от ищцата са ангажирани гласни доказателства. Св. М. П. потвърди изложеното в исковата молба за емоционалното състояние на ищцата, за преживения стрес и притеснения от това, че била поставена в положението на гражданин опитващ се да напусне страната с невалиден документ за самоличност. Притеснение и разочарование преживяла и от недопускането да отпътува заедно със семейството си на планираната преди това екскурзия.

Правни изводи:

Предявени са кумулативно съединени искове по чл. 204, ал.4, във вр. с ал. 1 от АПК и с чл. 1, ал.1 от ЗОДОВ, за заплащане на обезщетение за претърпени имуществени и неимуществени вреди, следствие на незаконосъобразно фактическо действие на служители от администрацията на ответниците, изразяващо се в неразрешаване от служител на ответника ГД“Гранична полиция“ -МВР на ищцата да напусне България и обявяване на личната ѝ карта за невалидна от служител на МВР.

По възражението на ответника МВР за недопустимост на исковите претенции:

Пасивната процесуална легитимация на ответника се определя към момента на предявяване на исковата претенция. Процесуалната легитимация на ответника е сред положителните процесуални предпоставките за възникване на правото на иск. Към датата на подаване на исковата молба и направеното уточнение, посочените ответници са юридически лица, поради което е изпълнено изискването на чл.205, ал.1 АПК за правосубектност на ответниците и претенцията е процесуално допустима.

Пасивната материално правна легитимация на ответника е сред предпоставките,

обулавящи основателността на исковата претенция и липсата ѝ води до неоснователност на иска, а не недопустимост. Страните в исковото производство, каквото е това по ЗОДОВ, се определят от ищеца като страна по възникналото с предявяването на исковата молба процесуално правоотношение. Ответникът се индивидуализира от ищеца, а съдът дължи единствено преценка за допустимост на иска, в т.ч. за правосубектност на ответника(качеството му на ЮЛ), съобразно заявеното от ищеца. Следва да се посочи, че съдът е връчил писмения отговор на ответника МВР на ищцата, с което е дадена възможност да вземе становище по възражението относно надлежния ответник. Дали МВР следва да отговаря по така предявения иск, съдът ще се произнесе по съществуването на спора, защото посочването на правилния ответник не се обсъжда в "процеса относно процеса", а този въпрос се разглежда и изследва при произнасяне с решение по основателността на твърденията, релевиращи с предявената искова молба. (В този смисъл е определение, постановено по адм.дело. № 5553/2014 г., IV о. на ВАС).

Следователно, предявените от ищцата искове са процесуално допустими.

Разгледани по същество са неоснователни.

Съгласно чл. 203 АПК гражданите и юридическите лица могат да предявят искове за обезщетение за вреди причинени от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица. Във фактическия състав на отговорността на държавата, визирана в чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ се включват следните елементи: 1. незаконосъобразен акт, действие или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата, при или по повод изпълнение на административна дейност, отменени по съответния ред; 2. вреда и 3. пряка причинна връзка между постановения незаконосъобразен акт, действие или бездействие и настъпилите вредоносен резултат. При липсата на който и да е от елементите на посочения фактически състав не може да се реализира отговорността на държавата по реда на чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ.

Претенцията е за обезвреда на имуществени и неимуществени вреди причинени от незаконосъобразно действие. С оглед разпоредбата на чл. 204, ал. 4 от АПК, във връзка с чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, претенцията е допустима, тъй като наличието на противоправно действие (бездействие) се установява в производството по обезщетение. В този смисъл и определение № 12740/22.10.2018 г. по адм. д. № 12558/2018 г. на ВАС.

Един акт, респ. действие или бездействие са незаконни, когато противоречат на закона или на друг нормативен акт или когато не са предвидени в него, т. е. при липса на законово основание. Член 203 от АПК и чл. 1 от ЗОДОВ употребяват термините "актове", "действия" и "бездействия", за които легално определение няма в цитираните закони. Под "действие" следва да се разбира всяко такова, извършено от държавен орган или длъжностно лице, което не е юридически акт, а тяхна физическа изява, но не произволна, а в изпълнение или съответно неизпълнение на определена нормативна разпоредба. За незаконосъобразно действие на администрацията следва да се приеме това фактическо действие, за което или няма законова база, основа за извършването му, или ако има такава, то е извършено в противоречие с нея.

По делото се установява, а и не се спори, че лична карта №640403713, издадена на 02.07.2010г. от МВР – В. Т. на името на Т. М. П., е обявена за невалидна на 11.07.2019г. след допуснатата техническа грешка от служител на 05 РУ – СДВР. Не се спори, че при извършена проверка „Паспортен контрол“ от служител на РД“Гранична

полиция-Аерогари“ към МВР, на 10.08.2019г. на летище“С.“, установявайки след справка в системата, че личната карта на ищцата е обявена за невалидна, не я допуснал да напусне РБългария.

ГД Гранична полиция е юридическо лице съгласно чл.38,т.4 вр. с чл.37,ал.1, т.1 ЗМВР. Съгласно чл.39, ал.3 ЗМВР Главна дирекция "Гранична полиция" (ГДГП) е национална специализирана структура за осъществяване на дейностите по чл. 6, ал. 1, т. 1 – 3, 6 – 9 в граничната зона, в зоните на граничните контролно-пропускателни пунктове, международните летища и пристанища, във вътрешните морски води, териториалното море, прилежащата зона, континенталния шелф, българската част на река Д. и другите гранични реки и водоеми. В чл.45, ал.2, т.2 от Правилник за устройството и дейността на Министерството на вътрешните работи(ПУДМВР) е указано посочените дейности да се извършват чрез гранични проверки на преминаващите през границата лица и вещите в тяхно владение и транспортни средства, включително в зоните и обектите по чл. 39, ал. 3 ЗМВР; граничните проверки се извършват в съответствие с Регламент ЕС 2016/399 на Европейския парламент и на Съвета относно Кодекс на Съюза за режима на движение на лица през границите (ОВ, L 77 от 2016 г.). При явяване на пропускателния пункт на лица, ползващи се от общностното право на свободно движение, се осъществява минимална гранична проверка, която се състои в идентификация за установяване самоличността на лицата въз основа на представените документи (лични карти или паспорти) за преминаване през границата; проверка редовността на представените документи за преминаване през границата, вкл. чрез проверка в системата АИС“Граничен контрол“. Съгласно чл. 23, ал.1 и 2 ЗБЛД, личната карта на българските граждани е основен идентификационен документ за самоличност, валиден на територията на Република България или на територията на друга държава съгласно международни договори, като всеки български гражданин има право да напуска страната с лична карта и да се завръща с нея през вътрешните граници на Република България с държавите - членки на Европейския съюз, както и в случаите, предвидени в международни договори. Също така, съгласно чл.6 от ЗБЛД гражданите са длъжни при поискване от компетентните длъжностни лица, определени със закон да удостоверят своята самоличност.

В процесния случай изрично е определена такава компетентност на органите на ГДГП и задължение на ищцата е било да удостовери своята самоличност с редовен документ за самоличност. Установи се, че съгласно отразеното в системата, личната ѝ карта е била обявена за невалидна и след направената констатация органът е иззел невалидния документ с протокол. Отразеното в системата има обвързващо действие за органа на ГДГП относно валидността на документа и той не е компетентен да проверява правилността и законосъобразността на отразените вписвания, а само да приложи последиците им. Налице е била невъзможност да бъде извършена идентификация на ищцата с невалиден документ за нейната самоличност, поради което недопускайки я да напусне страната, органът е действал съобразно с правомощията си за извършване на проверка. Ищцата не е представила при проверката паспорт(чл.33,ал.1 ЗБЛД), поради което правилно и законосъобразно не е допусната да напусне страната без редовен документ за самоличност.

С оглед изложеното, съдът намира че по отношение на ответника ГД“Гранична полиция“ не е доказано извършването на твърдяното незаконосъобразно действие, поради което и исковата претенция е неоснователна.

Исковата претенция срещу ответника МВР, съдът намира също за неоснователна, тъй като не се установи служители на юридическото лице МВР да са причинили незаконосъобразните действия, с които личната карта на ищцата е обявена за невалидна и от които са настъпили вредите.

В разпоредбата на чл. 32, ал.1 от ЗБЛД са посочени случаите, при които се обявяват за невалидни личните карти на лица: загубили българско гражданство; заявили, че личната карта е изгубена, открадната или унищожена; чиято лична карта е с изтекъл срок на валидност; които имат промяна в личните данни; променили са постоянният си адрес; които са починали. Според ал. 2 на чл. 32 от ЗБЛД невалидността на документите по ал. 1 се обявява от органа, който ги е издал, а съгласно чл.31, ал.1 личните карти се издават и подменят от органите на Министерството на вътрешните работи по постоянния адрес на лицето след представяне на заявление и документи по гражданско състояние, издадени от местната администрация по ред, установен с акт на Министерския съвет. В случая, личната карта на ищцата №[ЕИК] е издадена на 02.07.2010г. от МВР [населено място] с валидност до 02.07.2020г. Установено е по делото, че служителка в 05 РУ в 03 сектор АОГТ СДВР е допуснала техническа грешка, поради което неправилно е сменен статусът на личната карта на ищцата като невалидна на 11.07.2019г.

Предвид така изложената нормативна уредба се налага извода, че действието по вписване в АИС на невалидност на личната карта е незаконосъобразно. На първо място, липсва компетентност на органа, в случая СДВР, който изначално да може да обяви лична карта, издадена от ОД на МВР [населено място] за невалидна. На следващо място, не се установяват предпоставките по чл. 32, ал. 1 от ЗБЛД, описани по-горе, за да е налице основание за обявяване на невалидност на личната карта на ищцата №[ЕИК]. Само по себе си вписването на данни в АИС от системен оператор представлява фактическо действие, което няма властнически характер и не е насочено към възникване на административно отношение между административен орган и гражданин. Следователно, налице е незаконосъобразно действие от страна на служител, но от администрацията на СДВР, а не от администрацията на ответника МВР.

Съгласно чл.9, ал.2 от ПУДМВР, Областната дирекция на МВР в С.-град се нарича Столична дирекция на вътрешните работи(СДВР), в която съгл. ал.1 е включено 05 РУ, чийто системен оператор към отдел БДС – СДВР, е допуснал техническата грешка при отразяване на декларация за друга лична карта. СДВР е юридическо лице - чл.37, ал.2 ЗМВР. По смисъла на чл.3, т.7 от ПУДМВР Дирекция“Български документи за самоличност“(ДБДС) е структура в специализираната администрация на МВР, която няма статут на юридическо лице. В чл.11, ал.3 от Правилника е посочено, че звената и длъжностите с функции по ал. 1 и 2(между които е и ДБДС) в структурите на МВР(посочени в чл.3 и включващи областните дирекции на МВР) се причисляват съответно към тяхната специализирана и обща администрация. Функциите на ДБДС са разписани в чл. 83 от Правилника, между които в т.1 - "издава, отказва издаването, отнема, изземва и обявява за невалидни и унищожени български лични документи при условия и по ред, определени със закон". Следователно,

дейностите по издаването и обявяването за невалидни на българските лични документи са възложени и на областните дирекции, каквато е и СДВР.

По изложените съображения, посоченият от ищеца ответник – Министерство на вътрешните работи не е пасивно материално правно легитимиран да отговаря по иска, предвид че незаконосъобразните действия са извършени от служители в СДВР, което е самостоятелно юридическо лице, на основание чл. 37, ал. 2 от ЗМВР.

Съгласно чл. 205, ал. 1 от АПК, искът за обезщетение се предявява срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите. В този смисъл са мотивите на Решение № 1714 от 7.02.2019 г. на ВАС по адм. д. № 8505/2017 г., III отд. Насочването на иска за обезщетение за вреди по ЗОДОВ срещу ненадлежен ответник е въпрос на основателност, а не на допустимост на иска, поради което, когато се претендират вреди от ненадлежен ответник, претенцията се явява неоснователна и подлежи на отхвърляне. В този смисъл Решение № 14012 от 15.11.2018 г. на ВАС по адм. д. № 3571/2018 г., III отд.

Съдът приема, че в случая не са налице незаконосъобразни действия на администрацията на ответниците, които да са в пряка причинно следствена връзка с твърдените вреди – чл. 4 ЗОДОВ. Вредите в производството по чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ не се презумират, а подлежат на пълно доказване - чл. 153, чл. 154, ал. 1 ГПК, във вр. с § 1 от ЗОДОВ. Видно от установената по делото фактическа обстановка, в хода на съдебното производство ищцата не доказва по безспорен и категоричен начин претендираните от нея имуществени и неимуществени вреди, да са в пряка и непосредствена връзка с незаконосъобразни действия на ответниците. Освен това, относно разходите за пътуването, се установи, че средствата са заплатени от св.М. П., като тези средства не са излезли от патримониума на ищцата, следователно имуществото ѝ не е намаляло с исковата сума и липсва реална имуществена вреда за ищцата.

При неустановяване на елементите от фактическия състав на отговорността на държавата по реда на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, исковата претенция следва да се отхвърли като неоснователна и недоказана.

Неоснователността на главния иск обуславя неоснователност и на акцесорната претенция за заплащане на обезщетение за забава в размер на законната лихва върху претендираното обезщетение за причинени неимуществени вреди в размер на 4 000 лв. и имуществени вреди в размер на 1 385 лв., считано от датата на предявяване на иска до окончателното изплащане на задължението.

При този изход на спора на всеки от ответниците, на основание чл. 10, ал. 4 от ЗОДОВ (Д.В. бр.94 от 29. XI. 2019г.), в сила към предявяване на иска, следва да се присъдят направените разноски, представляващи юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 лева, съгласно разпоредбата на чл. 24 от Наредбата за правната помощ.

С оглед на изложените мотиви и на основание чл. 172 от АПК, Административен съд София – град

Р Е Ш И :

ОТХВЪРЛЯ предявените, на основание чл.1 от ЗОДОВ, от Т. М. П. с ЕГН [ЕГН] от [населено място], [улица], ет.4, ап.14, чрез адв. М. Т.-Д., със съдебен адрес: [населено място], [улица], етаж 6, офис 602, сграда „Делови център-П.“ срещу Министерство на вътрешните работи -гр.С. и ГД“Гранична полиция“ -МВР, [населено място], иски за заплащане на обезщетение за причинени неимуществени вреди в размер на 4 000 лв. и имуществени вреди в размер на 1 385 лв., ведно със законната лихва от 10.12.2019г., като неоснователни и недоказани.

ОСЪЖДА Т. М. П. с ЕГН [ЕГН] от [населено място], [улица], ет.4, ап.14, да заплати на ГД“Гранична полиция“ -МВР, [населено място], разноски за юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 лева.

ОСЪЖДА Т. М. П. с ЕГН [ЕГН] от [населено място], [улица], ет.4, ап.14, да заплати на Министерство на вътрешните работи -гр.С. разноски за юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 лева.

Решението подлежи на обжалване пред Върховен административен съд в 14-дневен срок от деня на съобщението, че решението е изготвено.

СЪДИЯ: